

JONGE JAGERS

bestrijden de muntjak

Net zoals in 2014, 2015 en 2016 had het Agentschap voor Natuur en Bos de 'Jonge Jagers Antwerpen' gevraagd deel te nemen aan de bestrijding van Chinese muntjak (*Muntiacus reevesi*) in Park Vordenstein. De Jonge Jagers gingen graag in op deze uitnodiging. Door een actieve bestrijding kan een explosieve toename, zoals dat in het Verenigd Koninkrijk is gebeurd, immers worden voorkomen. Hier is een belangrijke rol voor de jager weggelegd.

VORDENSTEIN

Het Kasteelpark Vordenstein is gelegen te Schoten (provincie Antwerpen). Ze beschikt over een orangerie met tuin, waar een prachtige verzameling planten is opgenomen. In het park vind je mooie, oude bomenbestanden afgewisseld door open graslanden met natuurlijke vijvers.

Al enkele jaren zijn er in de groene rand rond Schoten waarnemingen van muntjak. Er wordt algemeen vanuit gegaan dat de populatie in de omgeving rond Vordenstein zijn oorsprong heeft.

Eerdere ervaringen leerden dat deze hertensoort zich niet laat vangen met kooien. Enkel bestrijding met jachtmethoden blijkt effectief. Na voorafgaand onderzoek met een tiental cameravallen werden van begin februari tot eind maart 37 aanzitmomen ten georganiseerd, die steeds doorgingen buiten de publieke

openingstijden van het park. In een eerste periode konden telkens drie jonge jagers aanzitten. Na een positieve evaluatie door ANB werd dit uitgebreid tot vijf zitjes. In totaal namen 39 jagers deel aan dit project. Alles samen werd 248 uur aangezet.

In deze periode werd 20 maal een muntjak gezien. Drie dieren werden gestrekt (2 bokken en 1 geit). Ondanks het beperkt afschot wordt het project (en de samenwerking) positief geëvalueerd.

HET BREDERE PLAATJE

In Europa wordt muntjak vooral aan Groot-Brittannië gelinkt. Met een geschatte 130.000 dieren is de soort er immers wijdverspreid. Nu de Brexit voltrokken is, wordt vermoed dat de belangrijkste muntjakpopulatie van de

Europese Unie zich echter bevindt in... Vlaanderen. Hoewel het aantal dieren onbekend is, worden bij ons namelijk veel regelmatig dieren gezien dan in andere landen (o.a. Frankrijk, Ierland, Nederland). Het hoeft dan ook niet te verwonderen dat de Europese lidstaten streng maar verwachtingsvol toekijken op de ontwikkelingen bij ons. De Europese Commissie stelde daarom een absoluut verbod in op bezit en kweek van muntjak. Bovendien wordt verwacht dat alles uit de kast wordt gehaald om te vermijden dat de soort vaste voet aan de grond krijgt (Europese verordening nr. 1143/2014).

De Vlaamse overheid nam daartoe al verschillende initiatieven. Zo stelde ze recent een genetische databank op waaraan nieuwe weefselstalen kunnen worden getoetst. De databank bevat momenteel een 150-tal stalen, waaronder ook een aantal uit het buitenland. Op basis van enkele keutels kan zo worden nagegaan hoe de dieren zich door het landschap bewegen, en wat hun familieverbanden zijn. Zo worden waardevolle inzichten verworven van de dynamiek van de Vlaamse populatie.

Het is dan ook belangrijk dat een verdere ontwikkeling van de muntjakpopulatie wordt verme-

'De Europese Commissie stelt een absoluut verbod in op bezit en kweek van muntjak'

den. Door de hoge dichtheden wordt de verjonging van bos (met name hakhoutbos) sterk bemoeilijkt, en krijgt ook de flora het lokaal hard te verduren (in de literatuur worden effecten op onder andere hyacint, sleutelbloem en orchideeën beschreven). Onrechtstreeks lijden ook zangvogels en insecten hier onder. De impact van muntjak op ree is niet zo duidelijk: waar voedsel gebrek is (bijvoorbeeld in naaldbossen), treedt competitie op. Elders is dit niet steeds zo, in welk geval de aantallen bovenop die van ree komen, met intensere vrachtschade tot gevolg. Dat de dieren ook groenten, akkergewassen of tuinplantsoen lusten, maakt dat ook tuiniers en landbouwers niet op een verdere uitbreiding zitten te wachten.

Hoewel die impact niet per se uniek is aan muntjak, kan ze wel nog worden vermeden. Dat is exact wat internationaal van Vlaanderen verwacht wordt. Deze campagne toonde alvast aan hoe daar onder de vorm van een mooie en vlotte samenwerking tussen de Jonge Jagers, ANB en INBO werk van wordt gemaakt.

TEKST: ERIK BOITS, JONGE JAGERS ANTWERPEN, BRAM D'HONDT, INSTITUUT VOOR NATUUR- EN BOSONDERZOEK (INBO) EN PATRICK ENGELS, AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS (ANB)